

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 28. МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ СОЦІАЛЬНИМ ДОВКІЛЛЯМ

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	4
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	К. пед. н., доц. Мельничук Лілія Борисівна
Контактна інформація	Lilya1154@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>У процесі вивчення курсу студенти знайомляться з теоретичними та практичними аспектами ознайомлення з соціальним довкіллям дітей дошкільного віку.</p> <p>Результатом вивчення дисципліни є поглиблення та уточнення знань студентів про значення ознайомлення дітей з соціальним довкіллям; ознайомлення з метою, завданнями та змістом провідних концептуальних, базових та варіативних програмових документів з актуальних проблем методики ознайомлення дітей з соціальним довкіллям та явищами суспільного життя; формування теоретичної бази знань про завдання, зміст, форми та методи роботи щодо ознайомлення з соціальним довкіллям дітей дошкільного віку; підготовка до практичного втілення набутих знань у сучасних умовах суспільного дошкільного виховання; формування умінь до планування різних видів роботи з ознайомлення дітей з соціальним довкіллям: в різних вікових групах, з дітьми різних категорій і за різних соціальних умов; розробка алгоритму індивідуальної педагогічної траєкторії та взаємодії.</p> <p>Після вивчення курсу студенти зможуть вирішувати проблеми, що стосуються можливостей використання різноманітних об'єктів і явищ природи у роботі з дітьми дошкільного віку, самостійного набуття суспільствознавчих знань шляхом спостережень, експериментів. Майбутні фахівці дошкільної освіти оволодіють уміннями проводити різні види і типи занять з ознайомлення дітей з соціальним довкіллям; організовувати освітню діяльність в довкіллі відповідно до методологічних, дидактичних і методичних принципів організації навчання, виховання і розвитку дитини; планувати навчальний матеріал з ознайомлення дітей з довкіллям, визначати мету і провідні завдання на заняттях і в повсякденному житті з урахуванням сучасних вимог до розвитку особистості дитини; розробляти, складати конспекти різних видів занять, сценаріїв свят і розваг, виховних заходів для різних вікових груп, а також добирати і проводити дидактичні ігри, вправи, ігрові ситуації, виготовляти дидактичних матеріал відповідно до мети навчання.</p> <p>Теоретичний матеріал викладається у формі проблемних лекцій, лекцій-дискусій, лекцій-візуалізацій.</p> <p>Практичні заняття курсу відбуваються у формі обговорення актуальних педагогічних проблем дошкільної освіти у контексті соціалізації дошкільників за</p>
-----------------	--

	допомогою інтерактивних технологій, а саме: мозковий штурм, заповнення інформаційного пропуску, проектна діяльність, кейс-методи (аналіз педагогічних ситуацій). Також практичні заняття відбуваються у прикладному форматі на базі ЗДО м. Рівного, де майбутні фахівці дошкільної освіти долучаються до проведення занять з дошкільниками з метою формування у них соціальних компетентностей.
Мета та цілі	теоретична та методична підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до ознайомлення дітей дошкільного віку з соціальним довкіллям та явищами суспільного життя.
Результати навчання	Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність і працювати в команді, вміння контролювати власні почуття, правильно реагувати на емоції інших людей та злагоджувати конфлікти, управляти своїм часом, розуміння важливості зворотного зв'язку / допомоги від колег, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше)
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Вступ до спеціальності» «Загальна педагогіка», «Педагогіка дошкільна», «Теорія та методика організації ігрової діяльності», «Психологія», «Дитяча психологія».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Сутність і зміст методики ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям	Предмет і об'єкт і предмет методики ознайомлення дітей з соціальним довкіллям. Завдання методики ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття. Опис динаміки ускладнення завдань ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям згідно чинних програм для ЗДО. Аналіз структурно-логічної схеми.
Тема 2. Специфіка спілкування дошкільників з однолітками	Сутність спілкування з однолітками у дошкільному віці. Категорії мотивів і засобів спілкування. Форми і параметри спілкування. Особливості спілкування дошкільників з однолітками. Відмінності спілкування з однолітками від спілкування з дорослими. Форми спілкування дошкільників з однолітками. Варіанти конфліктних відносин дошкільників.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, розв'язування інтерактивних вправ (кейс-методи, заповнення інформаційного пропуску). Розв'язування тестових завдань
Тема 3. Методика формування у дошкільників уявлення про рідний край і рідне місто.	Формування уявлення дошкільників про рідне місто як психолого-педагогічна проблема. Психологічні засади методики ознайомлення дітей з рідним містом. Мета методики ознайомлення дітей з рідним містом. Етапи формування у дошкільників уявлення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, порівняльний аналіз чинних програм розвитку дітей дошкільного віку; презентація

	про рідне місто. Методика навчання складати розповіді для дошкільнят про рідне місто. Тематичні блоки методики ознайомлення дошкільників з рідним містом.	освітнього проекту «Рідне місто»
Тема 4. Економічна соціалізація та економічне виховання дошкільників	Сутність економічного виховання в умовах навчання і виховання у ЗДО. Економічне виховання, економічна соціалізація, економічна грамотність, економічна компетенція дошкільників. Основна мета та завдання економічного виховання. Форми, методи, засоби і прийоми економічного виховання дошкільників.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, розробка ігрових занять з метою формування економічної культури дошкільників, аналіз заняття для дітей дошкільного віку на тему: «Товари та послуги»
Тема 5. Методика ознайомлення дошкільників з працею дорослих	Трудова діяльність дошкільника як передумова професійного самовизначення. Види трудової діяльності дошкільників. Форми і методи ознайомлення дошкільників з працею дорослих. Послідовність ознайомлення з працею дорослих. Значення ігор у формуванні уявлень у дітей дошкільного віку про професії.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. аналіз педагогічних ситуацій (кейс-стаді); ділова гра: демонстрація та аналіз дидактичних ігор), аналіз заняття для дітей дошкільного віку на тему: «Професії»

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти) : нова редакція / наук. кер. Т.О. Піроженко; авт. кол.: О.М. Байєр, О.К. Безсонова, Н.В. Гавриш та ін. Київ, 2021. 37 с. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Богуш А., Гавриш Н. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: Підручник для студ. вищ. навч. закладів. Вид. 2-ге. Київ: ВД Слово, 2015. 408 с.
3. Богуш А.М., Ільченко В.Р. Довкілля. Для дітей дошкільного віку у 2-х част. Полтава, 2014. 344 с.
4. Впевнений старт : освітня програма для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В.Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
5. Грама Н. Економічне виховання особистості дитини-дошкільника. *Розвиток особистості дитини дошкільного віку в різних видах діяльності* : монографія / А.М. Богуш, Н.Г. Грама, Н.І. Луцан та ін.. Одеса : Вид. Бакаєв В.В., 2013. 236 с.
6. Дитина : [програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт.. кол. : В.Г. Беленька, О.Л. Богиніч, Н.І. Богданець-Білоskalенко та ін. Київ : Вид-во Київського університету імені Бориса Грінченка, 2016. 304 с.
7. Діти і соціум: Особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: монографія / А.М.Богуш, Л.О.Варяниця, Н.В.Гавриш та ін. ; наук. ред. А.М.Богуш; за заг. ред. Н.В.Гавриш. Луганськ : Альма-матер, 2006. 368с.
8. Крутій К.Л., Маковецька Н.Л. Подорож у довкілля: Методичні рекомендації для батьків і педагогів щодо ознайомлення дітей дошкільного віку із довкіллям. 2-е вид., стереотип. Запоріжжя: «ЛІРС» ЛТД, 2009. 148с.
9. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2020. 79 с.
10. Мельничук Л.Б. Методика ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям: Курс лекцій: для студ. пед. фак. спец. 6.010101 «Дошкільна освіта». Рівне: МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2015. 42 с.
11. Мельничук Л.Б. Технологія ознайомлення дошкільників з оціальним довкіллям. *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання* : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. С. 307 - 346.
12. Павелків Р. В., Цигипало Р. В. Дитяча психологія. Київ : Академвидав, 2008. 413 с.
13. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид. перер. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
14. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільля» / О. І. Білан, за аг. Ред. О.В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
15. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. І. Від народження до трьох років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова [та ін.] ; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ

: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 204 с.

16. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. [та ін.] ; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 452 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/rozvitku-ditini-doshkilnogo-viku-u-svitinova-redaktsiyachastina-2.pdf>
17. Рогальська І.П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві: сутність, специфіка, супровід: монографія. Київ : Міленіум, 2008.
18. Соціалізація дошкільників в умовах ДНЗ / Уклад. Т.І. Прищеп. Харків : Вид. група «Основа», 2010. 169 с.
19. Сухар В.Л. Ознайомлення з соціально-предметним довкіллям. Середній дошкільний вік/ Упоряд. В.Л. Сухар. Харків: Ранок, 2019. 192с.: іл.+CD-ROM. (Сучасна дошкільна освіта)
20. Сухар В.Л. Ознайомлення з соціально-предметним довкіллям. Старший дошкільний вік/ Упоряд. В.Л. Сухар. Харків : Ранок, 2019. 224с.: іл.+CD-ROM. (Сучасна дошкільна освіта).

Додаткова

1. Lilia Melnychuk, Marharyta Shkabarina, Vadym Koval, Svitlana Stupnytska. Formation of Future Educators' Professional Training for Introducing Social Experience by Means of Innovative Technologies of Education to Senior Preschoolers Behav. Sci. 2020, Volume 10, Issue 2. URL: <https://www.mdpi.com/2076-328X/10/2/42>
2. Бабичева Т. Мій рідний край, моя країна. Свято до Дня незалежності України для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2021. № 7. С. 38-23.
3. Беленька Г. Ознайомлення дошкільників зі складними явищами навколишнього світу: крок за кроком. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2013. №2 (51). С. 42-49.
4. Гаріпова С., Іскра О., Буркан О. Майбутнє без сміття: заняття для дітей старшої групи. *Дошкільне виховання*. 2021. № 6. С. 30-32.
5. Григоренко Г., Жадан Р. Виховуємо раціонального споживача. *Дошкільне виховання*. 2017. № 1. С. 16-20.
6. Григоренко Г., Жадан Р. Дітям про житлово-комунальні послуги. Заняття для старших дошкільнят. *Дошкільне виховання*. 2018. № 12. С. 21-23.
7. Григоренко Г., Жадан Р. Старшим дошкільнятам про гроші. *Дошкільне виховання*. 2015. № 1. С. 11-15.
8. Гураш Л. Розумна обережність - запорука безпеки. *Дошкільне виховання*. 2015. №7. С. 10-12.
9. Дошкільникам про професії / Уклад. Н.І. Дикань; іл.. Н.В. Кравченко. 4-е вид. Харків : Вид. група «Основа», 2012. 128 с.
10. Косенчук О. Дитина в соціумі: впроваджуємо ДКДО. *Дошкільне виховання*. 2021. № 4. С. 3-5.
11. Мельничук Л.Б. Використання елементів дуальної освіти у процесі підготовки майбутніх вихователів до ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць*. № 2(20). Рівне : РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. С. 102-109.
12. Мельничук Л.Б. Використання інтерактивних технологій у контексті підготовки майбутніх вихователів до ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ : збірник наукових праць*. № 1 (13). Рівне: РВЦ МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2017.
13. Мельничук Л.Б. Методика ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям : робочий зошит для студ. спец. 012 «Дошкільна освіта». Рівне, 2018. 36 с.
14. Мельничук Л.Б., Пагута Т.І. Модель підготовки майбутніх вихователів до ознайомлення дошкільників з соціальним довкіллям. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. № 9 (73), вересень, 2019. С.87-91.
15. Освітній напрям «Дитина в соціумі» : витяг з базового компонента дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 4. С. 9-10.
16. Планування освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку за програмою «Українське дошкільня» / О. І. Білан. Тернопіль : Мандрівець, 2019. 192 с.
17. *Стандарт першого рівня вищої освіти*, ступеня бакалавра, спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Київ, 2019. URL. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>

Інформаційні ресурси

1. Абетка грошей: серія уроків тітоньки сови. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=6c4nQUJb-6g>
2. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів.- http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.

3. Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
4. Електронні журнали:
 Методична скарбничка вихователя:
https://shop.mcfra.ua/catalog/osvita/msv/?utm_source=pedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about
 Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу. URL :
https://shop.mcfra.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporjadcha-dokumentatsiya-dnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about
5. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)
6. Програми розвитку дітей: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
7. Освітні ресурси:
 Освітній портал "Освіта.УА". <http://osvita.ua/>
 Педрада. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>
 Освітній портал " Педагогічна преса". <https://pedpresa.ua/>
 Портал громадських експертів "Освітня політика". <http://education-ua.org/ua/>
 Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>
 Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій
<https://klasnaocinka.com.ua/>
 «Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>
 Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном. <http://ukped.com/>
 Портал сучасних педагогічних ресурсів. <https://znannya.info/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Тема 1	12
Тема 2	12
Тема 3	12
Тема 4	12
Тема 5	12
Підсумковий контроль	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно

82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни